TÜRKÇE

5. SINIF

YAZILIYA HAZIRLIK

1. DÖNEM - 1. ORTAK YAZILI · SENARYO 5 · 2. SÜRÜM

TYMM 2026-2027

Hazırlayan: **Murat Altun**

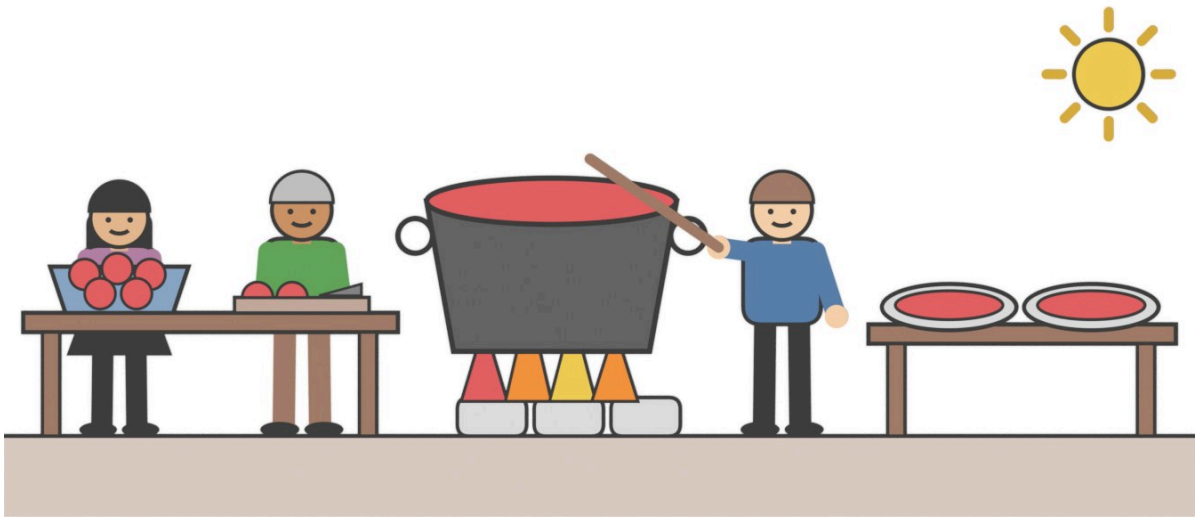
Bu sorular Claude tarafından hazırlanmıştır.

1. Aşağıdaki metni okuyunuz ve görseli inceleyiniz. Soruları metinden hareketle cevaplayınız.

SALÇA GÜNÜ

Ağustosun son haftasında babaannemin köyünde salça günü yapıldı. Sabah erkenden bütün komşular babaannemin avlusunda toplandı. Kimi domatesleri yıkadı, kimi doğradı, kimi de büyük kazanların altındaki ateşi yaktı. Köyde bu iş yıllardır imece ile yapılıyormuş. Bir hafta sonra da hep birlikte Fadime Teyze'nin salçasını hazırlayacaklarmış. Akşama doğru kazanlarda kaynayan sulu domatesler koyulaştı, kaşıkla alındığında akmayacak hâle geldi. Babaannem salçanın kıvamını beğenince onu geniş tepsilere döktü. Salça birkaç gün güneşte bekletildikten sonra kavanozlara dolduruldu.

(Bu metin soru için hazırlanmıştır.)

1.1. Metinden yararlanarak altı çizili kelimelerin anlamlarını tahmin ediniz ve yazınız. (6 puan)

- imece: .....
- kıvam: .....

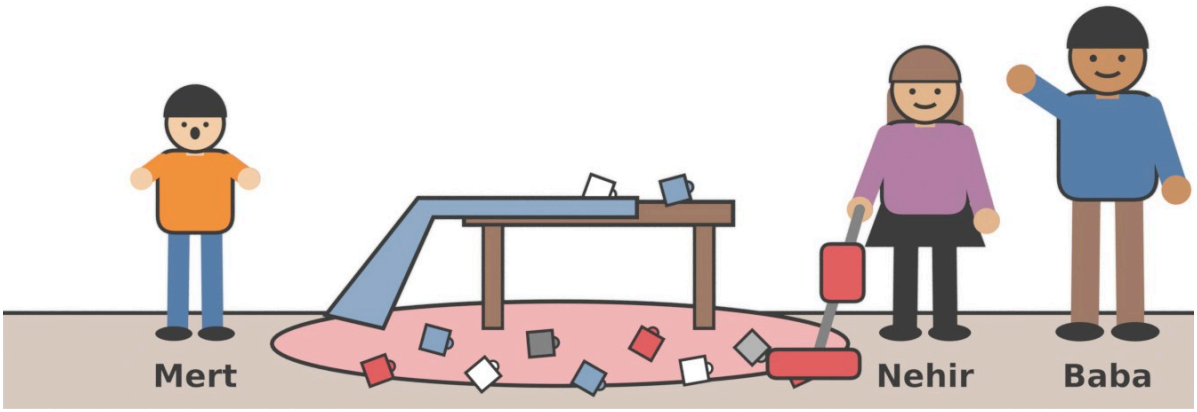
1.2. "imece" kelimesinin anlamını bulurken metindeki hangi ifadeden yararlandınız? Bu ifadeyi yazınız. (4 puan)

2. Aşağıdaki metni okuyunuz. Soruları metinden hareketle cevaplayınız.

DAĞILAN YAPBOZ

Nehir ile küçük kardeşi Mert, bir haftadır salondaki sehpanın üzerinde beş yüz parçalık bir yapboz yapıyordu. Pazar akşamı yalnızca birkaç parça kalmıştı. Mert, mutfaktan su almak için koşarken ayağı sehpa örtüsünün sarkan ucuna takıldı. Örtü kayınca yapboz yere döküldü, parçalar halının her yanına dağıldı. Nehir, parçaları çabucak toplamak için süpürgeyi getirdi. Babaları hemen "Dur, süpürgeyi çalıştırma! Küçük parçalar süpürgenin içine çekilir, sonra onları bulamayız." diye seslendi. Üçü birlikte parçaları tek tek topladılar. Mert çok üzgündü, yapbozu bırakmak istiyordu. Babaları eline bir kenar parçası alıp gülümsedi: "Bozulan bir işi yeniden yapmak, ilk seferkinden kolaydır. Çünkü artık nereden başlayacağını biliyorsun." İki kardeş o gece yapbozun kenarlarını yeniden tamamladı.

(Bu metin soru için hazırlanmıştır.)

2.1. Yapbozun yere dökülmesine ne sebep olmuştur? (5 puan)

2.2. Babaları, Nehir'in süpürgeyi çalıştırmasına neden engel olmuştur? (5 puan)

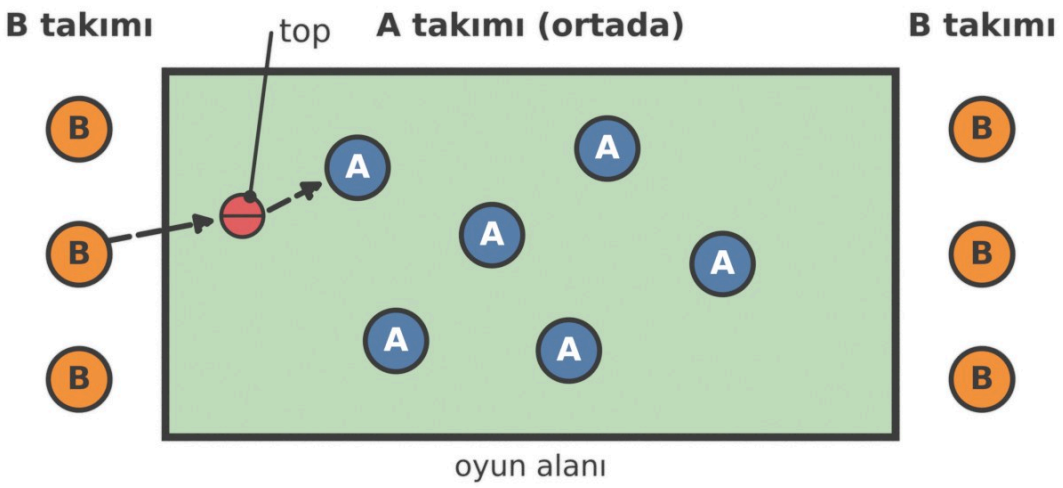
2.3. Babanın elinde kenar parçasıyla söylediği sözlerde verilmek istenen mesaj nedir? (5 puan)

3. Aşağıdaki metni okuyunuz ve oyun alanını gösteren çizimi inceleyiniz. Soruları metinden hareketle cevaplayınız.

YAKANTOP

Yakantop, çocukların takım arkadaşlarını korumayı ve birlikte hareket etmeyi öğrendiği hareketli bir oyundur. Oyun, bir top ve yere dikdörtgen biçiminde çizilmiş bir alanla oynanır. Oyuncular, eşit sayıda kişiden oluşan iki takıma ayrılır. Takımlardan biri alanın ortasına geçer. Öteki takımın oyuncuları ikiye bölünür ve alanın iki ucundaki çizgilerin arkasında durur. Uçtaki oyuncular topu birbirine atarak ortadaki oyunculara çarptırmaya çalışır. Top kime çarparsa o oyuncu "yanar" ve alanın dışına çıkar. Ortadaki bir oyuncu, atılan topu yere düşürmeden tutarsa bir "can" kazanır. Bu canı, yanan bir takım arkadaşını oyuna geri almak için kullanabilir. Ortada hiç oyuncu kalmayınca takımlar yer değiştirir. Oyuncuların zarar görmemesi için top, başa doğru değil bel ve bacak hizasına doğru atılır.

(Bu metin soru için hazırlanmıştır.)

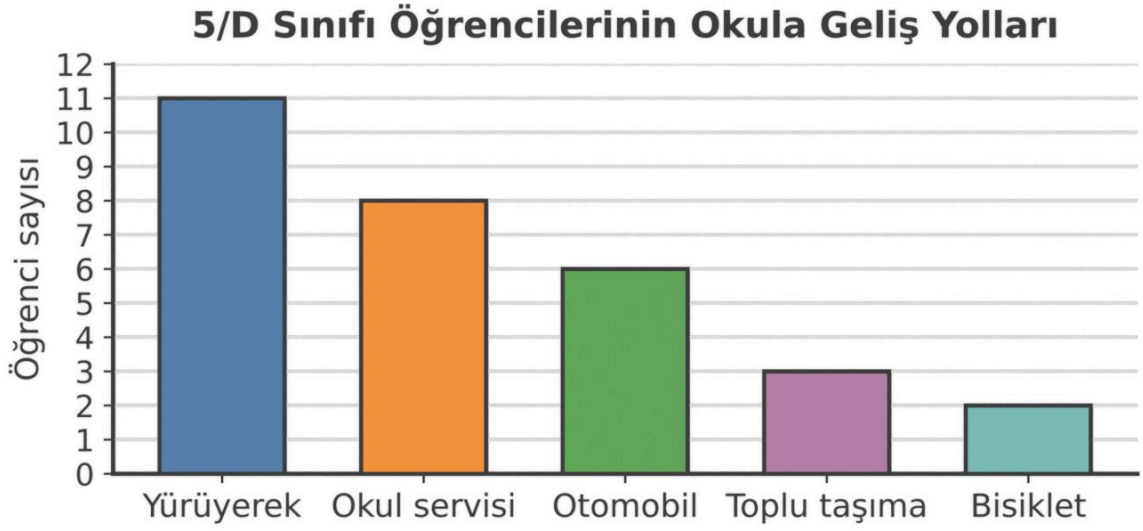
3.1. Oyunun başında oyuncular kaç takıma ayrılır? Takımlar oyun alanına nasıl yerleşir? (5 puan)

3.2. Uçtaki oyuncuların oyundaki görevi nedir? (5 puan)

3.3. Ortadaki bir oyuncu nasıl can kazanır? Kazandığı canı ne için kullanabilir? (5 puan)

3.4. Metnin ana düşüncesini, metinde açıkça yer alan cümleden yararlanarak yazınız. (5 puan)

4. 5/D sınıfındaki 30 öğrenciye okula nasıl geldikleri sorulmuştur. Her öğrenci yalnızca bir seçenek belirtmiştir. Sonuçlar aşağıdaki sütun grafiğinde gösterilmiştir. (Veriler kurgusaldır.)

Grafikten yararlanarak soruları cevaplayınız.

4.1. Grafiğe göre okula en az hangi yolla gelinmektedir? Bu yolla kaç öğrenci gelmektedir? (5 puan)

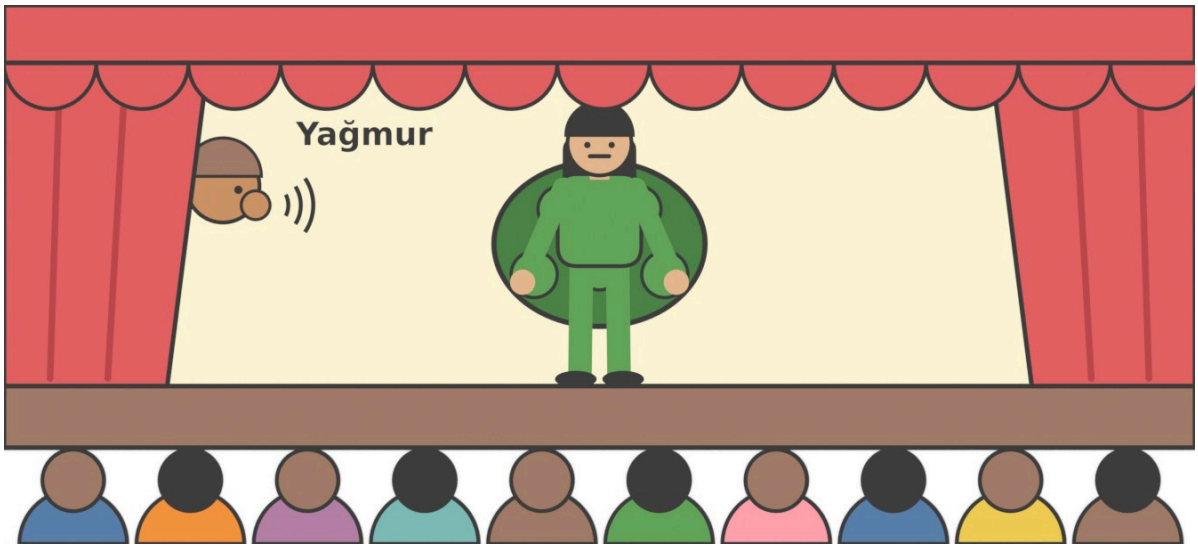
4.2. Sınıftan Yusuf, "Yürüyerek gelen öğrenciler, okul servisiyle ve otomobille gelen öğrencilerin toplamından fazladır." diyor. Yusuf'un bu yargısı doğru mudur? Grafikten kanıt göstererek açıklayınız. (5 puan)

5. Aşağıdaki metni okuyunuz ve görseli inceleyiniz.

PERDE AÇILINCA

Okulumuzun tiyatro kulübü, velilere “Bilge Kaplumbağa” adlı oyunu sergiliyordu. Perde açılınca sahneye ilk ben çıktım. Salonu dolduran kalabalığı görünce **dilim tutuldu**. İlk cümlemi bir türlü söyleyemedim. Tam o sırada perdenin arkasındaki arkadaşım Yağmur, cümlemin ilk kelimesini fısıldadı. Kelimeyi duyar duymaz **içime su serpildi**. Rolümü sonuna kadar hiç takılmadan oynadım. Oyun bitince bütün salon bizi uzun uzun alkışladı.

(Bu metin soru için hazırlanmıştır.)

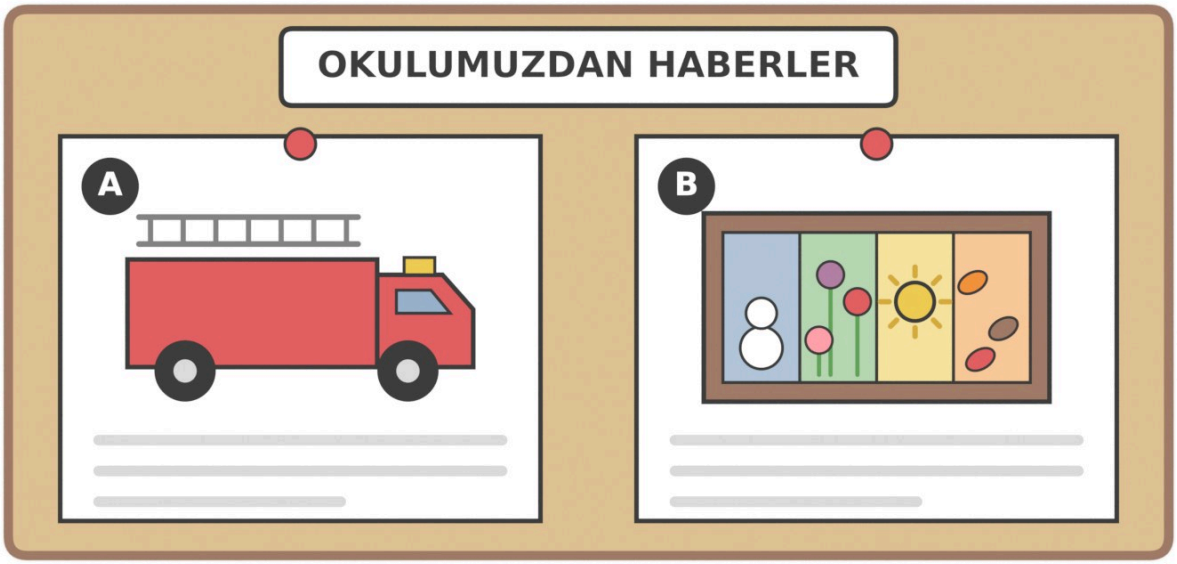
5.1. Koyu yazılmış deyimlerin metinde hangi anlamda kullanıldığını yazınız. (6 puan)

- dili tutulmak: ……
- içine su serpilmek: ……

5.2. İçinde “dil” kelimesi geçen başka bir deyim yazınız. Bu deyimi anlamına uygun bir cümlede kullanınız. (4 puan)

6. Okulun “Okulumuzdan Haberler” panosu için iki yazı hazırlanacaktır:

- **A yazısı:** Geçen hafta okulumuzda itfaiye ekibiyle yapılan yangın tatbikatında yaşananları, olayların oluş sırasına göre anlatmak
- **B yazısı:** Öğrencilerin okul koridoruna birlikte yaptığı “Dört Mevsim” duvar resmini, okurların gözünde canlanacak biçimde tanıtmak

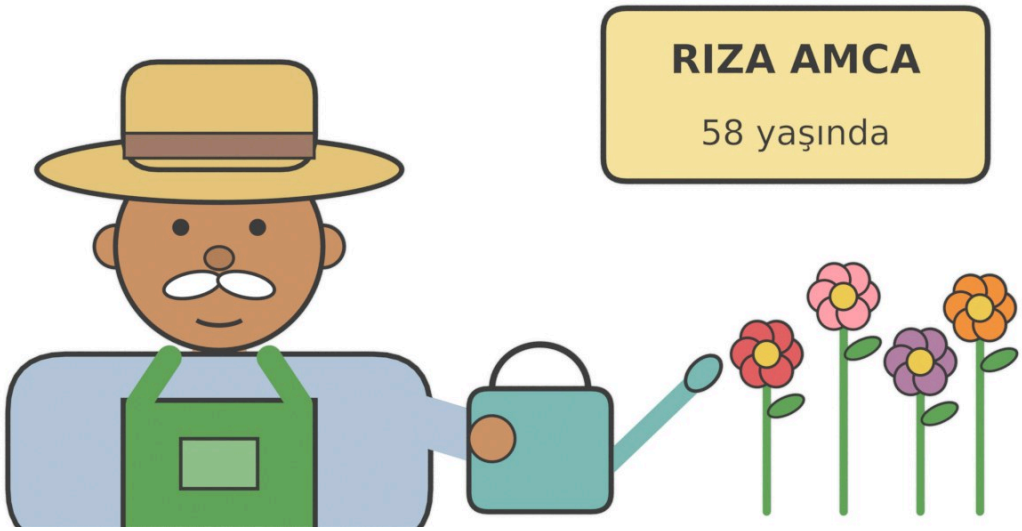

6.1. A ve B yazıları için hangi paragraf türünü kullanmanız uygun olur? Her seçiminizin gerekçesini yazınız. (8 puan)

6.2. A yazısının planını aşağıdaki tabloda tamamlayınız. Olay akışına en az üç olayı oluş sırasıyla yazınız. (7 puan)

Plan	
Kişiler	……
Yer	……
Zaman	……
Olay akışı	1. …… 2. …… 3. ……

7. Okul dergisinin “Okulumuzdan Biri” köşesinde bu ay okulun bahçıvanı Rıza Amca tanıtılacaktır. Rıza Amca’nın görseli ve tanıtım kartı aşağıda verilmiştir.

Tanıtım Kartı	
Adı ve yaşı	Rıza Amca, 58 yaşında
Dış görünüşü	Beyaz bıyıklı, güneşten yanmış yüzlü; başında hasır şapka, üzerinde yeşil bir iş tulumu var; elinden sulama kabını bırakmıyor.
Kişilik özellikleri	Çalışkan, şakacı, cömert
İlgi alanı	Okul bahçesindeki çiçeklerle ilgilenmek, öğrencilere fide yetiştirmeyi öğretmek

Kelime havuzu: harıl harıl · yemyeşil · rengârenk · mis gibi · cana yakın · eli açık · gözü gibi sevmek

Tanıtım kartındaki bilgilerden yararlanarak Rıza Amca’yı okurlara tanıtan betimleyici bir paragraf yazınız. (20 puan)

Paragrafınızda

- Rıza Amca’nın hem dış görünüşünü hem de kişilik özelliklerini anlatınız,
- kelime havuzundaki ifadelerden en az beşini anlamlarına ve cümlenin gelişine uygun biçimde kullanınız,
- bir giriş ve bir sonuç cümlesi bulunsun, paragraf en az beş cümleden oluşsun.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE BECERİLER

SORU NO	ÖĞRENME ÇIKTISI	BECERİLER
1	T.O.5.5. Metinde geçen anlamını bilmediği söz varlığı unsurlarının anlamını tahmin edebilme	KB2.10. Çıkarım Yapma Becerisi; KB2.14. Yorumlama Becerisi
2	T.O.5.6. Metnin yüzey anlamını belirleyebilme	KB1.7. Belirleme; KB2.4. Çözümleme Becerisi
3	T.O.5.6. Metnin yüzey anlamını belirleyebilme	KB1.7. Belirleme; KB2.4. Çözümleme Becerisi
4	T.O.5.7. Görselle iletilen anlamı belirleyebilme	KB2.4. Çözümleme Becerisi; KB2.10. Çıkarım Yapma Becerisi
5	T.O.5.20. Metinden hareketle söz varlığını geliştirmeye yönelik çözümleme yapabilme	KB2.4. Çözümleme Becerisi; KB2.14. Yorumlama Becerisi
6	T.Y.5.3. Yazısında içerik ve yapıya yönelik seçimlerini yönetebilme	KB2.13. Yapılandırma Becerisi; KB1.3. Yazma
7	T.Y.5.13. Yazısını zenginleştirecek biçimde söz varlığını kullanabilme	KB1.3. Yazma; KB2.13. Yapılandırma Becerisi

PUANLAMA TABLOSU							
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**TOPLAM**
10	*15*	*20*	*10*	*10*	*15*	*20*	***100***

Bu sınav, 2026-2027 eğitim öğretim yılı 1. dönem konu-soru dağılım tablosundaki 1. ortak yazılı **Senaryo 5** dağılımına göre, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 5. sınıf öğretim programı esas alınarak hazırlanmıştır. Bu kâğıt, aynı senaryonun 2. sürümüdür: öğrenme çıktıları, soru sayısı ve puanlar 1. sürümle aynı, sorular farklıdır. Hazırlayan: Murat Altun. Bu sorular Claude tarafından hazırlanmıştır. Millî Eğitim Bakanlığının resmî yayını değildir; görseller Blender ile oluşturulmuştur.

ÇÖZÜMLER

1. Doğru cevap:

1.1. Her kelimenin anlamına ilişkin doğru tahmin 3 puandır (2 × 3 = 6 puan).

- imece: “Komşuların ya da köylülerin bir araya gelip bir işi el birliğiyle, yardımlaşarak yapması” anlamına gelen bir tahmin **(3 puan)**. “Yardımlaşma”, “el birliği”, “birlikte çalışma” cevapları da tam puan alır. Birlikte çalışmaya değinmeden yalnızca “köyde yapılan bir gelenek, köy işi” yazan cevaplar 1 puan alır. (TDK Güncel Türkçe Sözlük: imece “Birçok kimsenin toplanıp el birliğiyle bir kişinin veya bir topluluğun işini görmesi ve böylece işlerin sıra ile bitirilmesi”.)
- kıvam: “Bir yiyeceğin ya da sıvının koyuluk derecesi, koyuluk, yoğunluk” anlamına gelen bir tahmin **(3 puan)**. “Salçanın olması gereken, en uygun hâli” gibi tahminler de sözlükteki “Bir şeyin en uygun zaman veya durumu” anlamını karşıladığı için tam puan alır. (TDK: kıvam “Sıvılarda koyuluk, yoğunluk”; “Sıvıların koyuluk derecesi”; “Bir şeyin en uygun zaman veya durumu”.)

1.2. “Sabah erkenden bütün komşular babaannemin avlusunda toplandı.”, “Kimi domatesleri yıkadı, kimi doğradı, kimi de büyük kazanların altındaki ateşi yaktı.” ya da “Bir hafta sonra da hep birlikte Fadime Teyze’nin salçasını hazırlayacaklarmış.” ifadelerinden birinin yazılması 4 puandır. Yalnızca “Ağustosun son haftasında babaannemin köyünde salça günü yapıldı.” cümlesinin yazılması, işin birlikte yapıldığını göstermediği için 1 puan alır. Kelimenin geçtiği “Köyde bu iş yıllardır imece ile yapılıyormuş.” cümlesinin yazılması da 1 puan alır.

Örnek doğru cevap:

1.1. imece: Komşuların toplanıp bir işi hep birlikte, yardımlaşarak yapması. kıvam: Salçanın ne kadar koyu olduğu, koyuluk derecesi.

1.2. “Kimi domatesleri yıkadı, kimi doğradı, kimi de büyük kazanların altındaki ateşi yaktı.” cümlesinden yararlandım. Bütün komşular işi paylaşıp birlikte yaptığı için imecenin el birliğiyle iş yapmak olduğunu anladım.

Yanlış cevap: “imece” için “kazan, tatil, yemek”; “kıvam” için “renk, tat, tepsi” gibi tahminler puan almaz. 1.2’de kelimenin anlamıyla ilgisi olmayan bir cümlenin (ör. “Salça birkaç gün güneşte bekletildikten sonra kavanozlara dolduruldu.”) yazılması puan almaz. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.

2. Doğru cevap:

2.1. Mert'in koşarken ayağının sehpa örtüsünün sarkan ucuna takılmasını **(3 puan)** ve örtünün kayarak yapbozu yere düşürmesini **(2 puan)** yazma.

2.2. Küçük yapboz parçalarının süpürgenin içine çekileceğini, sonra bu parçaların bulunamayacağını (yapbozun eksik kalacağını) yazma **(5 puan)**. Yalnızca "Süpürge zarar verir." yazılıp neyin olacağı belirtilmezse 2 puan verilir.

2.3. Bozulan bir iş karşısında vazgeçmeden yeniden başlamak gerektiği, ilk denemede öğrenilenlerin (deneyimin) işi yeniden yapmayı kolaylaştıracağı mesajını yazma **(5 puan)**. Babanın sözünü açıklayarak ilk denemede öğrenilenlerin işi kolaylaştıracağını yazan cevaplar da (ör. "Bir işi ikinci kez yapmak, nereden başlayacağımızı bildiğimiz için daha kolaydır.") tam puan alır. Yalnızca "Vazgeçmemeliyiz." gibi mesajı genel olarak veren cevaplar 3 puan alır.

Örnek doğru cevap:

2.1. Mert koşarken ayağı sehpa örtüsünün sarkan ucuna takılmış, örtü kayınca da yapboz yere dökülmüştür.

2.2. Küçük parçalar süpürgenin içine çekilir ve bir daha bulunamazdı. Babaları yapbozun eksik kalmasını istemediği için Nehir'i durdurmuştur.

2.3. Bir işimiz bozulduğunda vazgeçmemeli, yeniden başlamalıyız. İlk seferde öğrendiklerimiz sayesinde ikinci deneme daha kolay olur.

Yanlış cevap: 2.1'de "Nehir yapbozu yere attı.", "Rüzgâr parçaları uçurdu." gibi metinde yer almayan sebeplerin yazılması; 2.2'de "Süpürge bozuktu.", "Gürültü yapmasın diye." gibi metne dayanmayan cevaplar; 2.3'te "Evde koşulmaz.", "Yapboz sehpada yapılmamalıdır." gibi metnin mesajını yansıtmayan cevaplar puan almaz. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.

3. Doğru cevap:

3.1. Oyuncuların eşit sayıda kişiden oluşan iki takıma ayrıldığını yazma **(2 puan)**; takımlardan birinin alanın ortasına geçtiğini, öteki takımın oyuncularının ikiye bölünüp alanın iki ucunda durduğunu yazma **(3 puan)**. Yalnızca "Bir takım ortada, öteki dışarıda durur." yazılıp öteki takımın iki uca bölündüğü belirtilmezse yerleşme bölümünden 1 puan verilir.

3.2. Uçtaki oyuncuların topu birbirine atarak ortadaki oyunculara çarptırmaya (onları "yakmaya") çalıştığını yazma **(5 puan)**. Yalnızca "Topu atarlar." yazılıp topu ortadaki oyunculara çarptırma amacı belirtilmezse 2 puan verilir.

3.3. Atılan topu yere düşürmeden tutarak can kazandığını yazma **(3 puan)**; bu canı yanan bir takım arkadaşını oyuna geri almak için kullanabileceğini yazma **(2 puan)**.

3.4. "Yakantop, çocukların takım arkadaşlarını korumayı ve birlikte hareket etmeyi öğrendiği hareketli bir oyundur." cümlesini ya da bu anlamı veren bir cümleyi yazma **(5 puan)**. Yalnızca "Yakantop hareketli bir oyundur." ya da yalnızca "Bu oyunda çocuklar birlikte hareket etmeyi öğrenir." gibi ana düşüncenin bir bölümünü veren cevaplar 2 puan alır.

Örnek doğru cevap:

3.1. Oyuncular eşit sayıda kişiden oluşan iki takıma ayrılır. Takımlardan biri alanın ortasına geçer, öteki takımın oyuncuları ikiye bölünüp alanın iki ucunda durur.

3.2. Uçtaki oyuncular topu birbirine atarak ortadaki oyunculara çarptırmaya, yani onları yakmaya çalışır.

3.3. Ortadaki oyuncu, atılan topu yere düşürmeden tutarsa can kazanır. Bu canı, yanan bir takım arkadaşını oyuna geri almak için kullanabilir.

3.4. Yakantop, çocukların takım arkadaşlarını korumayı ve birlikte hareket etmeyi öğrendiği hareketli bir oyundur.

Yanlış cevap: 3.1'de "üç takım", "dört takım" gibi metinde yer almayan sayıların yazılması; 3.2'de "topu ortadakilere verirler", "alanın dışına çıkarlar" gibi metinle uyuşmayan cevaplar; 3.3'te "topa vurarak", "alandan kaçarak" gibi cevaplar; 3.4'te "Top bel hizasına doğru atılır." gibi ayrıntı cümlelerinin ana düşünce olarak yazılması puan almaz. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.

4. Doğru cevap:

4.1. Bisiklet **(3 puan)**; 2 öğrenci **(2 puan)**.

4.2. Yusuf'un yargısının doğru olmadığını belirtme **(2 puan)**; grafikten okul servisi için 8, otomobil için 6 öğrenciyi okuyup toplamın 14 olduğunu bulma **(2 puan)**; yürüyerek gelen 11 öğrencinin 14'ten az olduğunu, yani fazla değil eksik olduğunu açıklama **(1 puan)**.

Örnek doğru cevap:

4.1. Okula en az bisikletle gelinmektedir. Bisikletle 2 öğrenci gelmektedir.

4.2. Yusuf'un yargısı doğru değildir. Grafiğe göre okul servisiyle 8, otomobille 6 öğrenci gelmektedir. 8 + 6 = 14 eder. Yürüyerek gelen öğrenci sayısı ise 11'dir. 11, 14'ten azdır. Yani yürüyerek gelenler bu iki gruptakilerin toplamından fazla değil, 3 kişi azdır.

Yanlış cevap: 4.1'de toplu taşıma ya da başka bir yolun yazılması, öğrenci sayısının 3, 4 gibi yanlış okunması; 4.2'de "Yusuf haklıdır." denmesi ya da sayılar okunmadan yalnızca "Doğru değildir." yazılması (bu durumda yalnız ilk ölçütün 2 puanı verilir) ve grafikten yanlış sayı okunarak yapılan karşılaştırmalar ilgili ölçütlerde puan almaz. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.

5. Doğru cevap:

5.1. Her deyimin anlamı 3 puandır (2 × 3 = 6 puan).

- dili tutulmak: “Heyecandan ya da şaşkınlıktan birden konuşamaz olmak, söyleyeceğini söyleyememek” anlamına gelen bir açıklama **(3 puan)**. (TDK Güncel Türkçe Sözlük: dili tutulmak “sevinç, korku, şaşkınlık vb. sebeplerle birdenbire söz söyleyemez olmak”.)
- içine su serpilmek: “Rahatlamak, ferahlamak, kaygısı ya da korkusu geçmek” anlamına gelen bir açıklama **(3 puan)**. (TDK: içine su serpilmek “ferahlamak”.)

5.2. İçinde “dil” kelimesi geçen bir deyimi doğru yazma **(2 puan)** ve bu deyimi anlamına uygun bir cümlede kullanma **(2 puan)**. Örneğin “dili dolaşmak” (heyecan, korku gibi sebeplerle söyleyeceğini karıştırmak), “dilinde tüy bitmek” (tekrar tekrar söylemekten usanmak), “dili çözülmek” (susan kişinin konuşmaya başlaması). Metindeki “dili tutulmak” deyiminin tekrar yazılması puan almaz.

Örnek doğru cevap:

5.1. dili tutulmak: Heyecandan konuşamaz hâle gelmek, ilk cümlesini söyleyememek. içine su serpilmek: Rahatlamak, korkusu geçmek.

5.2. Kardeşime odasını toplamasını o kadar çok söyledim ki dilimde tüy bitti.

Yanlış cevap: 5.1’de “dili tutulmak” için “dili ağrımak”, “çok konuşmak”; “içine su serpilmek” için “üşümek”, “ıslanmak” gibi açıklamalar; 5.2’de deyimin anlamına uymayan cümleler (ör. “Dilim çözüldü, susmaya başladım.”) ya da “dil” kelimesinin deyim olmadan kullanıldığı cümleler (ör. “Kedi sütü diliyle içti.”) puan almaz. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.

6. Doğru cevap:

6.1. A yazısı için öyküleyici paragraf **(2 puan)**; gerekçe: yaşanmış bir olayın (tatbikatın) kişi, yer ve zaman unsurlarıyla, oluş sırasına göre anlatılacak olması **(2 puan)**. B yazısı için betimleyici (betimleme) paragraf **(2 puan)**; gerekçe: bir varlığın (duvar resminin) renk, biçim gibi ayırt edici özelliklerinin okurun zihninde canlanacak biçimde anlatılacak olması **(2 puan)**.

6.2. Kişiler **(1 puan)**, yer **(1 puan)** ve zaman **(1 puan)** unsurlarının yangın tatbikatıyla uyumlu biçimde yazılması; olay akışında en az üç olayın yazılması (her olay 1 puan, toplam 3 puan) ve olayların başlangıç, gelişme ve sonuç sırasını izlemesi **(1 puan)**. Öğrencinin plandaki kişi, yer ve zaman bilgilerini kendisinin belirlemesi beklenir; tatbikatla uyumlu her seçim doğru kabul edilir.

Örnek doğru cevap:

6.1. A yazısı için öyküleyici paragraf kullanmalıyım, çünkü tatbikatta yaşanan olayları kişi, yer ve zaman bilgileriyle, oluş sırasına göre anlatacağım. B yazısı için betimleyici paragraf kullanmalıyım, çünkü duvar resmindeki renkleri, mevsimleri ve ayrıntıları okurların gözünde canlandırmak istiyorum.

6.2.

Plan	
Kişiler	İtfaiyeciler, müdürümüz, öğretmenlerimiz, sınıf arkadaşlarım ve ben
Yer	Okul binası ve okul bahçesindeki toplanma alanı
Zaman	Geçen hafta salı günü, ikinci ders
Olay akışı	1. Yangın alarmı çaldı, öğretmenimiz bizi kapının önünde sıraya dizdi. 2. Koşmadan merdivenlerden inip bahçedeki toplanma alanına gittik. 3. İtfaiyeciler yangın söndürücünün nasıl kullanıldığını gösterdi, biz de onları alkışladık.

Yanlış cevap: 6.1'de iki yazı için aynı paragraf türünün seçilmesi, paragraf türü yerine "uzun paragraf", "kısa paragraf" gibi cevaplar yazılması ya da gerekçenin yazılmaması ilgili ölçütlerde puan almaz. 6.2'de yangın tatbikatıyla ilgisi olmayan kişi, yer, zaman ve olayların yazılması ya da olayların karışık sırayla verilmesi ilgili ölçütlerde puan almaz. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.

7. **Doğru cevap:** Paragraf aşağıdaki ölçütlere göre puanlanır (10 + 6 + 4 = 20 puan).

Ölçüt	Puan	Açıklama
Söz varlığı kullanımı	10	Kelime havuzundaki ifadelerden anlamına ve bağlama uygun kullanılan her biri 2 puan (en fazla beş ifade, 10 puan). Deyimler ve kalıp sözler anlamlarına uygun kullanılmalıdır: “eli açık” (cömert), “gözü gibi sevmek” (çok sevmek), “cana yakın” (sevimli, sıcakkanlı), “harıl harıl” (aralıksız, hızlı bir biçimde), “mis gibi” (çok güzel, güzel kokulu). Anlamına ya da bağlama uymayan kullanım (ör. “Rıza Amca’nın bıyıkları harıl harıldı.”) puan almaz.
İçerik (betimleme)	6	Dış görünüşe ait en az üç özelliğin (bıyık, yüz, şapka, tulum, sulama kabı) betimlenmesi 3 puan; kişilik özelliklerinin ve ilgi alanının betimlenmesi 3 puan. Kartla çelişen bilgiler (ör. “kırmızı tulumlu”) ilgili bölümde puan kaybettirir.
Yapı ve yazım	4	Giriş ve sonuç cümlesi bulunan, en az beş cümlelik tek bir paragraf 2 puan (maddeler hâlinde yazılırsa 0 puan); yazım ve noktalama hatası en fazla iki ise 2 puan, üç-dört ise 1 puan, daha fazla ise 0 puan.

TDK Güncel Türkçe Sözlük: eli açık “► cömert”; cana yakın “► sıcakkanlı”; harıl harıl “Aralıksız olarak; Hızlı bir biçimde”; mis gibi “çok güzel”; gözü gibi sevmek “pek çok sevmek”; rengârenk “Çeşitli renkleri olan, renk renk”; yemyeşil “Her yanı yeşil, çok yeşil”.

Örnek doğru cevap: Okulumuzun bahçesini bir çiçek bahçesine çeviren kişi, 58 yaşındaki Rıza Amca’dır. Beyaz bıyıkları ve güneşten yanmış yüzüyle hemen dikkat çeker. Başındaki hasır şapkayı hiç çıkarmaz, üzerinde de yemyeşil bir iş tulumu vardır. Sabahları elinde sulama kabıyla bahçede harıl harıl çalışır. Onun sayesinde bahçemiz rengârenk çiçeklerle dolar, her yer mis gibi kokar. Rıza Amca çiçeklerini gözü gibi sever. Cana yakın ve şakacı biri olduğu için teneffüslerde hepimiz onun yanına koşarız. Eli açık bir insan olduğundan yetiştirdiği fideleri bize hediye eder, onlara nasıl bakacağımızı da tek tek anlatır. Kısacası Rıza Amca, emeğiyle okulumuzu güzelleştiren, herkesin sevdiği bir insandır. (Söz varlığı 10 + İçerik 6 + Yapı ve yazım 4 = 20 puan)

Yanlış cevap: Kelime havuzundaki ifadelerin anlamına uymayan cümlelerde kullanılması, Rıza Amca’nın başından geçen bir olayın öyküleyici biçimde anlatılması (betimleme yapılmaması), kartta verilmeyen başka bir kişinin betimlenmesi ve özelliklerin birbirinden kopuk maddeler hâlinde sıralanması ilgili ölçütlerde puan almaz. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.